

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:3243

av Niclas Malmberg (MP)

Klassa älvdalska som nationellt minoritetsspråk

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att klassa älvdalska som nationellt minoritetsspråk och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Älvdalska är ett eget språk

De flesta lingvister är ense om att älvdalska är ett eget språk. Avståndet mellan älvdalska och svenska kan jämföras med avståndet mellan isländska och svenska. Älvdalskans ljudsystem, grammatik, syntax och ordförråd skiljer sig radikalt från rikssvenskans. Så har älvdalskan exempelvis bevarat nasala vokaler, som har försvunnit i andra nordiska språk, samt behållit det fornnordiska kasussystemet med fyra kasus. Även alfabetet skiljer sig från svenskans och består av 35 bokstäver. Ulum Dalska (Föreningen för älvdalskans bevarande), som bildades 1984, är en av Sveriges största språkföreningar med närmare 2 000 medlemmar, och antalet personer som kan tala älvdalska är något större än så. En Facebookgrupp där medlemmarna skriver på älvdalska har ca 3 000 medlemmar. För att ett litet språk ska överleva krävs förstås att modersmålstalarna själva använder det och är engagerade i dess försvar, men också att majoritetssamhället understöder dess överlevnad.

I en rapport från Europarådets expertkommitté 2013 uppmanas Sverige att klargöra huruvida älvdalska är att betrakta som ett eget språk eller en dialekt, genom att genomföra en oberoende vetenskaplig undersökning i samarbete med talarna. Att andra lika små språk ges officiell status finns exempel på, t ex aranesiska, som talas av runt 4 700 personer. Språket har officiell status i Val d'Aran tillsammans med katalanska och spanska. Det lärs ut i de lokala skolorna vid sidan av spanska och katalanska. År

2010 fick det officiell status i hela Katalonien. Språket har upplevt en renässans de senaste decennierna och den katalanska regeringen har t.o.m. understött utvecklandet av ett översättningsprogram mellan katalanska och aranesiska. Det är dags att Sverige inte bara hör sammar Europarådet utan faktiskt utreder möjligheten att klassa älvdalska som nationellt minoritetsspråk. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna.

Niclas Malmberg (MP)